

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Полтавський державний аграрний університет
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ –
МИСТЕЦТВО УПРАВЛЯТИ ЧАСОМ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА**

29 травня – 9 липня 2023 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

УДК 005.642.5:378.091.12(062.552)

Т 14

Організаційний комітет:

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, в.о. ректора Полтавського державного аграрного університету, *голова організаційного комітету*;

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Світлична Алла Василівна – кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету;

Воронько-Невіднеча Тетяна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач, доцент кафедри менеджменту імені І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету;

Вакулєнко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, доцент, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

Тайм-менеджмент – мистецтво управляти часом науково-педагогічного працівника : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 травня – 9 липня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. 236 с.

ISBN 978-617-554-159-3

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Тайм-менеджмент – мистецтво управляти часом науково-педагогічного працівника» (29 травня – 9 липня 2023 року).

УДК 005.642.5:378.091.12(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ISBN 978-617-554-159-3

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2023

Методологія та організація викладання навчальних правових дисциплін щодо підготовки фахівців в умовах інтеграції вітчизняної освіти в міжнародний простір	
Перунова О. М.	167
Соціоніка та тайм-менеджмент	
Пісоцький В. П.	171
Цифрова компетентність науково-педагогічного працівника як передумова трансформації освітнього середовища	
Плугатир М. В.	175
Заклад охорони здоров'я та правовий статус його керівника	
Половіна А. О.	178
Дослідження сприйняття часу науково-педагогічними працівниками в умовах воєнного стану	
Постернак Н. О.	187
Особливості навчання української молоді в закладах вищої освіти Польщі	
Рабчун І. В.	191
Принципи організації самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти	
Самко А. М.	193
Аналіз функціональної безпеки програмного забезпечення обладнання електронних комунікаційних мереж	
Сбоєв Р. Ю.	196
Етичний аспект викладання та подання інформації про кримінальну відповідальність за зараження ВІЛ-інфекцією	
Северина К. О.	198
Особливості викладання англійської мови для спеціальних цілей	
Сива Л. О., Цимбаленко М. Ю.	200
Проблема неефективних робочих зустрічей	
Смакула І. Ю.	204
Часова характеристика сучасних прецедентних феноменів	
Соловйова Т. О.	206
Роль інженерної графіки в майбутній професійній діяльності здобувачів вищої освіти	
Степаненко Т. С.	209
Використання клінічних ситуаційних завдань у викладанні внутрішньої медицини в умовах дистанційного навчання	
Супрун О. О.	211

ДОСЛІДЖЕННЯ СПРИЙНЯТТЯ ЧАСУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Постернак Н. О.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
асистент кафедри медичної біохімії та молекулярної біології
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

В сучасних умовах військової агресії в Україні актуальним постає питання сприйняття часу. Адже сприйняття часу стає невід'ємним фактором регулювання діяльності, зокрема науково-педагогічних працівників. В умовах воєнного стану складно спланувати особистий часовий простір та визначати першочергові види діяльності за непередбачуваних умов: часті повітряні тривоги, нічні обстріли, стрес. За таких обставин науково-педагогічним працівникам доводиться оперативно коригувати власну діяльність, оптимізувати професійну діяльність до часових режимів. Планування та сприйняття часу в умовах воєнного часу вимагає навичок швидкого та ефективного визначення часових пріоритетів, регулювання власних часових меж під час вирішення різних ситуацій.

Важливо зазначити, що сприйняття часу, як психологічна категорія, в умовах воєнного стану має важливе значення для саморозвитку особистості науково-педагогічних працівників, оскільки саме часова компетентність сприяє регулюванню власної діяльності та її рефлексії.

Для науково-педагогічних працівників важливо правильно розуміти такі терміни як «час» і «сприйняття часу», та від чого вони залежать.

У лекції Дячкова Д.В. «Теоретичні та методологічні засади сучасного тайм-менеджменту: визначення та значення часу, властивості й види часу, атрибути часу» [1] зокрема вичерпно визначено зміст категорії «час», який характеризується кількома складовими: фізичним часом, біологічним часом, психологічним часом, соціальним часом.

Зазначені терміни, «час» і «сприйняття часу», є складовими поняття «тайм менеджмент», що визначається *умінням* організовувати, планувати та розподіляти власний час між окремими видами діяльності. У свою чергу, *здатність* ефективно керувати власним часом і розуміння оптимального його використання для досягнення поставлених цілей відносять до поняття «часова компетентність».

Аналіз та вивчення наукових джерел дозволяють визначити структурні компоненти часової компетентності. Зокрема, мова йде про

«компетентність часового сприйняття», «здатність до аналізу та планування власного часу», «самоорганізації», «самотивації», «самоуправління власною часовою діяльністю». У свою чергу структура часової компетентності складається з таких компонентів, як: оцінка витрат часу; конструювання в часовому просторі послідовності досягнення мети; визначення витрат часу на окрему діяльність.

В межах дослідження було здійснено аналіз та порівняння понять «тайм менеджмент» та «часова компетентність», встановлено, що вони є взаємозалежними (рис. 1). Тобто, обидва поняття сприяють формуванню такої характеристики особистості, як *розуміння* ефективного використання часу.

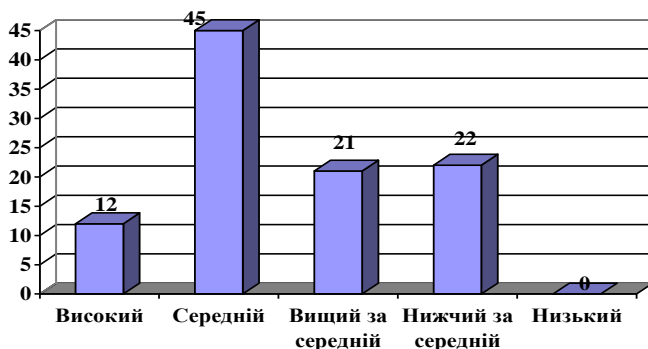

Рис. 1. Порівняння понять «тайм менеджмент» та «часова компетентність» (авторська схема)

Наголосимо, що зі схеми (рис.1) тайм менеджмент визначається, як комплекс *умінь* керування власним часом. Проте, часова компетентність виступає більш складним особистісним утворенням і передбачає *здатність* до ефективного використання власного часу.

Наявність у науково-педагогічних працівників сформованої часової компетентності дозволяє ефективно організовувати та здійснювати педагогічну і наукову діяльність, планувати й контролювати використання власного часу. Зважаючи на зазначене, можемо говорити про *самоефективність* науково-педагогічних працівників. Під *самоефективністю* будемо розуміти: *ефективне поєднання соціальних, когнітивних та поведінкових складових для здійснення професійної діяльності науково-педагогічними працівниками.*

В контексті сказаного, було поставлено завдання дослідити само-ефективність науково-педагогічних працівників НМУ імені О.О. Бого-мольця. Було проведено дослідження за методикою Р. Шварцера та М. Єрусалима «Шкала самоефективності». Методика передбачає дослідження та вивчення рівня впевненості особистості щодо «потенційної здатності організувати та здійснити власну діяльність, необхідну для досягнення певної мети» [2, с. 142]. Результати дослідження наведено на рисунку 2.

Рис. 2. Результати дослідження за методикою Р. Шварцера та М.Єрусалима «Шкала самоефективності»

В результаті обробки та інтерпретації одержаних результатів дослідження респондентів з низьким рівнем сприйняття часу не виявлено. Встановлено переважання в групі з середнім рівнем (45%) показників сформованості часової компетентності у науково-педагогічних працівників. Ця група науково-педагогічних працівників характеризується початковим умінням керувати власним часом. Проте, їм варто використовувати техніки тайм-менеджменту для заощадження часу. Вищий за середній рівень (21%) показників сформованості часової компетентності у науково-педагогічних працівників, свідчить, що вони часто керуються обставинами. В такому випадку, варто застосовувати техніки тайм менеджменту, спрямовані на економію часу. Нижчий за середній рівень (22%) показників сформованості часової компетентності у науково-педагогічних працівників має прояв у випадках неконтрольованої ситуації. Варто зазначити, що такі ситуації виникають не часто, і як правило, під впливом факторів, які не залежать від особистості та її умінь керувати часом. Проте, в такому випадку, варто

упорядкувати життєві обставини, визначити пріоритетні завдання, а лише тоді звертатись до технік тайм менеджменту.

У 12% респондентів констатовано високий рівень часової компетентності. Науково-педагогічні працівники зазначеної категорії мають низку сформованих особистісних якостей часової компетентності. Зокрема, високий рівень здатності до усвідомлення власної оцінки й сприйняття часу; мають розвинуте почуття темпу часу та адекватно оцінюють власні можливості; високий рівень саморегуляції та рефлексії витраченого часу; мають добре розвинуті організаційні й комунікативні навички; володіють сформованою здатністю до саморефлексії та самоконтролю; мають здатність до оптимального розподілу діяльності в часі; у них наявний високий рівень умінь визначати часовий пріоритет, вони легко пристосовуються до змін факторів часового впливу; мають сформовану здатність до ефективного планування часу; у них сформовано стійке прагнення до самомотивації, самоорганізації та саморозвитку, як у науково-педагогічній, так і в особистій життєдіяльності.

В результаті здійсненого дослідження можемо зазначити, що сприйняття часу науково-педагогічними працівниками в умовах воєнного стану визначається як інтегральна характеристика особистості, яка передбачає сформовану здатність працівника планувати власний часовий простір та визначити пріоритетні види діяльності в умовах дії непередбачуваних умов (повітряні тривоги, нічні обстріли, інформаційно-психологічні фактори). За таких обставин науково-педагогічним працівникам доводиться оперативно реагувати на часові зміни цілей, ефективно здійснювати професійну діяльність в різних часових режимах. Часова компетентність науково-педагогічних працівників сформована в умовах воєнного часу дозволяє швидко та ефективно визначити пріоритети в часі, розширювати або зменшувати часові межі під час вирішення різних ситуацій.

Ефективність формування сприйняття часу, і як наслідок сформована часова компетентність науково-педагогічних працівників в умовах воєнного стану буде оптимальною за умов використання технік тайм-менеджменту. Такий підхід дозволить науково-педагогічним працівникам сформувати власний стиль керування часом в умовах воєнного стану, який дозволить оптимально використовувати потенційні часові ресурси у науково-педагогічній діяльності.

Література:

1. Дячков Д. В. Теоретичні та методологічні засади сучасного тайм-менеджменту: визначення та значення часу, властивості й види часу, атрибути часу : лекція всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sJLX33mhWZg>

2. Коқун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О. Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців : метод. посіб. К. : ТОВ «7БЦ», 2023. С. 142–144.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ

Рабчун І. В.

*аспірантка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
м. Переяслав, Київська область, Україна*

Польські заклади вищої освіти вже досить тривалий час користуюся попитом серед українських студентів. ЗВО Польщі обирали через територіальну близькість до України, подібність культури, порівняно невисокі ціни на навчання, можливості подальшого працевлаштування, які надаються тим, хто отримав освіту в Європейському Союзі і, звичайно, досить непоганим знанням польської мови серед українців. Хоча польські ЗВО надають можливість навчатися і англійською мовою, українські студенти воліють навчатися польською мовою [2].

Щоправда ситуація майже докорінно змінилася від моменту вторгнення в Україну армії РФ. У Польщі опинилися не лише ті, хто цілеспрямовано обирав польський ЗВО для навчання, а й люди, які втікали від кошмарів війни, рятуючи своє життя та життя своїх дітей. Так, за даними досліджень [1] у 2022-2023 навчальному році було 1,5 тисячі студентів, які мали статус біженця. Вони навчалися у понад 80 університетах (державних і недержавних).

І це стало новим викликом для польської системи освіти загалом. Варто наголосити, що деякі ЗВО зробили крок назустріч українським біженцям, організувавши для них навчання українською мовою.

Фактично всі ЗВО стали базою для опанування українцями польської мови – було відкрито безліч курсів вивчення мови у різних форматах і на різних рівнях. Але людям, які раніше не планували навчатися у Польщі, вивчити мову на рівні, що дозволив би продовжити повноцінне навчання, було надзвичайно важким завданням. Саме тому деякі ЗВО знайшли можливість і організували для українців навчальні програми українською мовою.

Серед ЗВО, що відгукнулися, можна відмітити Краківську Політехніку, Ягеллонський Університет, Вищу банківську школу у Варшаві,

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ –
МИСТЕЦТВО УПРАВЛЯТИ ЧАСОМ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА**

29 травня – 9 липня 2023 року

Підписано до друку 11.07.2023. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 13,72. Тираж 100. Замовлення № 0723-067.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефон +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.